

REVISORSEXAMEN
Del II

November 2016

© Revisorsnämnden 2016

REVISORSEXAMEN

Allmänt

Datum:	29 november 2016
Skrivtid:	2 x 6,0 timmar, varav 6,0 timmar för del II
Krav för godkänt resultat:	90 poäng av 150 utan några särskilda krav på fördelningen av poäng på olika uppgifter

Regler

- Du ska skriva ditt tentandnummer på varje blad.
- Det är inte tillåtet att ha kontakt med någon person eller använda Internet, e-post eller liknande för att söka kontakt med någon annan person.
- Det är inte tillåtet att använda Internet, e-post eller liknande för att söka efter information.

Följs inte reglerna kan Revisorsnämnden avstå att rätta tentandens prov samt meddela tentandens handledare och arbetsgivare om det inträffade. Kontroll av tentandens dator kan göras såväl innan, som under och efter provet.

Utformning av svar

- Du lämnar alltid dina svar i egenskap av auktoriserad revisor.
- Svarstexten ska vara självständigt skriven och utformad så att den besvarar frågan på ett koncist sätt.
- Svarstexten ska inte enbart bestå av inklippt text eller hänvisningar till annan text, såsom lagar, råd, rekommendationer och liknande.
- Du ska ange motiveringar och hänvisningar samt visa uträkningar.
- Du ska markera eventuella citat med kursiv stil och ange källa.
- Svar skall vara avlämnade i nummerordning och referens skall lämnas till eventuella bilagor

Bedömning

Bedömningen av svar, som ska lämnas på bifogade svarsblanketter eller RN:s USB-minne, sker utifrån en svarsmodell. Alternativa svar kan - beroende på motiveringar - också beaktas vid bedömningen.

Svar på varje uppgift - eller deluppgift - bedöms enligt följande princip i exempelvis en fråga omfattande fem poäng:

- 5 p – Mycket bra svar
- 4 p – Bra svar
- 3 p – Acceptabelt svar
- 2 p – Svar med vissa brister
- 1 p – Svar med stora brister
- 0 p - Uteblivet eller i grunden felaktigt svar

Uppgift 4	Svenska designmöbler AB	Poäng
	Deluppgift 4.1	6
	Deluppgift 4.2	6
	Deluppgift 4.3	6
	Deluppgift 4.4	4
	Deluppgift 4.5	6
Summa		28

Uppgift 5	Ekokemi AB	Poäng
	Deluppgift 5.1	6
	Deluppgift 5.2	6
	Deluppgift 5.3	4
	Deluppgift 5.4	4
	Deluppgift 5.5	4
Summa		24

Uppgift 6	MJ Ur & Smycken AB	Poäng
	Deluppgift 6.1	5
	Deluppgift 6.2	5
	Deluppgift 6.3	5
	Deluppgift 6.4	8
Summa		23

Lycka till!

4. Svenska designmöbler AB (28 poäng)

Bakgrund

Svenska designmöbler AB, med säte i Vimmerby tillverkar exklusiva möbler. Bolaget är noterat på Nasdaq Stockholm sedan ett antal år tillbaka där huvudägare är grundarfamiljen Jonasson. Koncernen är främst verksam i Sverige men har försäljningsbolag även i Finland och Danmark. Bolaget har även under de senaste åren förvärvat ett antal möbeltillverkare i södra Sverige.

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2015	2014	2013
Omsättning	2 316	1 900	1 750
Resultat före skatt	103	95	105
Summa tillgångar	730	665	630
Soliditet	32 %	33 %	30 %
Medelantal anställda	122	110	115

Du är vald revisor sedan räkenskapsåret 2014. Bolaget upprättar sin finansiella rapportering i enlighet med IFRS och RFR2 för moderbolaget. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Deluppgift 4.1 (6 p)

I samband med att du presenterar revisionsplanen för 2016 års revision för ledning och revisionsutskott berättar du om EUs nya revisionsregelverk som trädde i kraft i juni 2016.

Uppgift

Redogör för de nya revisionsreglerna som gäller för företag av allmänt intresse (s.k. PIE-bolag) med avseende på;

- Vad gäller revisorns skyldighet avseende kommunikation med och rapportering till revisionsutskottet (exemplifiera), och
- hur rapportering ska göras i revisionsberättelsen avseende så kallade särskilt betydelsefulla områden (SBO). Den SBO som du identifierat i din revision avser värdering av förvärvade immateriella tillgångar och goodwill. Utforma förslag till skrivelse i din revisionsberättelse avseende detta område.

Deluppgift 4.2 (6 p)

Du noterar i din granskning av ersättningar till ledande befattningshavare att bolaget har avvikit från de riktlinjer som antogs på årsstämman föregående år. Rörlig ersättning för en av bolagets befattningshavare överstiger antagna riktlinjer. Du anser att avvikelsen är väsentlig och att du därför behöver notera detta i din granskningsrapport.

Uppgift

- a) Ange hur avvikelsen bör hanteras i din rapportering till stämman.
- b) Ange hur bolaget ska upplysa om avvikelsen i koncernens årsredovisning.

Deluppgift 4.3 (6 p)

För att förstärka likviditeten i koncernen har styrelsen för moderföretaget tagit beslutet att sälja en del av sina kundfordringar till ett externt finansbolag. Detta innebär att bolaget initialt kommer att sälja 10 Mkr av sina kundfordringar mot en ersättning om 9,2 Mkr. Vid en diskussion med ekonomichefen avseende överenskommelsen framkommer följande. Om kundfordran inte betalas i tid ska bolaget skicka ut påminnelse till kunden inom tio dagar, om kunden fortfarande inte betalar är det finansbolaget som står för förlusten. Ekonomichefen berättar vidare att bolaget dock ska stå för eventuella kundförluster om de överstiger 10 % av totalt försålda kundfordringar. Historiskt har kundförlusterna totalt sett uppgått till 7 % i genomsnitt.

Uppgift

Av redovisningsprinciperna i årsredovisningen framgår att bolaget redovisar finansiella instrument utifrån anskaffningsvärde. Hur ska försäljningen av kundfordringar (inklusive belopp) redovisas i koncernredovisningen? Bortse från eventuella skattemässiga effekter och moms.

Deluppgift 4.4 (4 p)

Som beskrivits ovan har koncernen beslutat sig för att införa factoring av sina kundfordringar.

Uppgift

Beskriv vad som är viktigt avseende revision av kundfordringar som överlåtit genom factoring.

Deluppgift 4.5 (6 p)

Under 2013 beslutade bolagsstämman om ett optionsprogram för delar av moderföretagets företagsledning. Optionsprogrammet är utformat på så sätt att tre nyckelpersoner i företagsledningen kommer att erhålla en ekonomisk ersättning i form av kontanter motsvarande värdestegringen på aktien under löptiden av optionsprogrammet som löper från den 1 januari 2014 till den 31 december 2015. För att de tre nyckelpersonerna ska erhålla sin ersättning från optionsprogrammet måste de kvarstå i tjänst per den 31 december 2015 och utbetalning sker därefter i februari 2016. Vid en uppföljning av optionsprogrammet visade det sig att samtliga tre var i tjänst detta datum. Antalet optioner uppgår till 7 500. Börskursen för bolagets aktie är:

- 1 januari 2014: 335 kr
- 31 december 2014: 343 kr
- 31 december 2015: 395 kr.

Uppgift

Hur ska detta redovisas i koncernens resultat- och balansräkning vid respektive bokslut för 2014 och 2015? Bortse från eventuella skattemässiga effekter samt sociala avgifter.

5. Ekokemi AB (24 poäng)

Bakgrund

Ekokemi AB, med säte i Täby, egenproducerar och säljer specialkemikalier till läkemedelsindustrin. Koncernen har nio produktionsanläggningar i Sverige och har nyligen expanderat inom Norden i samband med att det nystartade finska dotterföretaget övertog en produktionsanläggning i Finland från en av koncernens konkurrenter. Koncernen planerar att expandera vidare i Norden men ägarna är samtidigt försiktiga med att ta upp alltför stora lån. Koncernen ägs av två familjer som tillsammans startade verksamheten i mitten av 1990-talet.

Den ekonomiska informationen för koncernen ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2015	2014	2013
Omsättning	1 025	988	970
Resultat före skatt	53	7	-42
Summa tillgångar	530	460	453
Soliditet	59 %	52 %	54 %
Medelantal anställda	64	56	61

Du är vald revisor sedan räkenskapsåret 2007. Bolaget upprättar sin finansiella rapportering i enlighet med K3. Bolagets räkenskapsår är kalenderår.

Deluppgift 5.1 (6 p)

Bolaget har stora påtryckningar från sina intressenter att bedriva verksamheten miljömässigt. Vid ditt avrapporteringsmöte med ledning och styrelse efter höstens granskning tar du därför upp det nya EU-direktivet avseende hållbarhetsredovisning, vilket också kommer att regleras i Årsredovisningslagen.

Uppgift

- Redogör för vilka företag som föreslås omfattas av det nya regelverket, omfattningen av denna rapportering samt när regelverket för första gången ska tillämpas. Din redogörelse ska vara kortfattad och innefatta huvuddragen.
- Redogör för hur rapportering ska ske samt vem som bär ansvar för rapporten.
- Redogör för revisorns rapporteringsskyldighet avseende hållbarhetsrapporten.

Deluppgift 5.2 (6 p)

Moderbolaget Ekokemi AB äger sedan tidigare 45 % av Kemiintresse AB. Eftersom den tidigare majoritetsägaren ville avyttra sitt innehav uppstod det en möjlighet för Ekokemi AB att förvärva de resterande 55 % av aktierna i Kemiintresse AB till ett relativt förmånligt pris. Förvärvet genomfördes den 1 oktober 2016 och köpeskillingen uppgick till 5 060 tkr. Det tidigare innehavet om 45 %, som redovisades enligt kapitalandelsmetoden i koncernen var bokfört till 2 100 tkr i det periodbokslut som upprättades för koncernen per den 30 september 2016. I Ekokemi AB redovisades innehavet till anskaffningsvärdet, vilket uppgick till 1 800 tkr per den 30 september 2016.

Uppgift

Beräkna resultateffekten av förvärvet i moderföretagets respektive koncernens resultaträkning. Vad blir anskaffningsvärdet i förvärsanalysen som upprättades per den 1 oktober 2016?

Deluppgift 5.3 (4 p)

Din revisionsfirma har utvecklat ett program för att utöka användningen av dataanalys i revisionen. I planeringsfasen för revisionen 2016 gör du därför en analys av bolagets intäktsflöden för att på så sätt fånga olika delflöden och vilka transaktioner som träffar intäktskonton.

Uppgift

I bilaga 5.3 ser du ett utdrag ur den analys som tagits fram. Identifiera väsentliga transaktionstyper och underprocesser som träffar intäkter. Beskriv även nyttan av denna typ av analys och hur de kan användas i revisionen.

Deluppgift 5.4 (4 p)

Ekokemi AB planerar att efter förvärvet av resterande 55 % av aktierna i Kemiintresse AB i uppgiften ovan göra en utdelning från Kemiintresse AB till Ekokemi AB. Kemiintresse AB är väl kapitaliserat och det finns möjlighet att dela ut överskjutande medel, som mestadels har tjänats in när Kemiintresse AB hade några bra år mellan 2011 - 2014.

Uppgift

Hur ska utdelningen redovisas i moderbolaget Ekokemi AB och kan utdelningen få några övriga redovisningsmässiga konsekvenser? Bortse från skattemässiga konsekvenser.

Deluppgift 5.5 (4 p)

Du har just fått ansvar för kvalitetsfrågor på den revisionsfirma som du är anställd på.

Uppgift

Redogör för det kvalitetssystem och dess delar som ditt revisionsföretag ska upprätthålla enligt internationell praxis då ni utför bestyrkandeuppdrag. Din revisionsfirma anses vara en större revisionsfirma.

6. MJ Ur & Smycken AB (23 poäng)

Bakgrund

Bolaget driver en juvelerarbutik i Västerås. Butiken säljer främst klockor och smycken, där smycken har kommit att utgöra en allt större del av omsättningen. Butiken är ansluten till en kedja som samarbetar främst inom inköp och marknadsföring. Bolaget ägs av syskonen Maria och Johan Hansson som utgör bolagets styrelse. Sedan 3 månader har bolaget en ny ekonomiansvarig, Markus Gren.

Bolaget har ett lagerredovisningssystem som är integrerat med kassasystemet så att försäljning av varor blir bortbokade från lagret och kostadsförda vid försäljningstillfället. Inköp av varor läggs in manuellt i lagerredovisningssystemet. Bruttovinstmarginalen uppgår i genomsnitt till 65 %. Några gånger per år har butiken kampanjer då vissa varor kan säljas med 20-30% rabatt.

Du har varit byråvald revisor i tre år och bolaget tillämpar K2-regelverket.

Bolagets ekonomiska information ser ut enligt följande:

Ekonomisk information (Mkr)	2015	2014	2013
Omsättning	66	62	58
Resultat före skatt	1,7	1,2	2,4
Summa tillgångar	30	28	25
Soliditet	36 %	37 %	35 %
Medelantal anställda	33	32	31

Deluppgift 6.1 (5 p)

Butiken lämnar garantier på de flesta av de lite dyrare varorna såsom smycken med guld och ädelstenar samt märkesklockor. 1 års garantitid gäller i samband med köp. Alla garantikostnader bokförs på ett separat konto.

De faktiska utgifterna för garantikostnader har de senaste åren uppgått till:

2015	148 000
2014	94 000
2013	118 000

Uppgift

Vad bör avsättningen för garantiåtaganden uppgå till per 2015-12-31 och hur ska 2015 års kostnader för garantier hanteras inkomstskattemässigt?

Deluppgift 6.2 (5 p)

Du planerar att göra en analytisk granskning av intäkterna under året för att få bra revisionsbevis och för att minska antalet detaljtester. Din övergripande bedömning av risken för fel är att den är låg till följd av de kontroller som företagsledningen har infört och att ägarna bedöms vara seriösa och angelägna om att allt ska gå rätt till.

Uppgift

Ge fem exempel på analyser som kan göras för att ge revisionsbevis avseende intäkter.

Deluppgift 6.3 (5 p)

Markus Gren, ekonomiansvarig, har påbörjat en översyn av bolagets principer för beräkning av anskaffningsvärden och inkursreserv. Markus vill gärna träffa dig för att diskutera vilka principer som gäller generellt och hur dessa på lämpligt sätt kan användas av bolaget.

Uppgift

Redogör för vilka regler som gäller för värdering av varulager och om lämplig tillämpning av dessa i bolaget.

Deluppgift 6.4 (8 p)

I mars 2016 är det dags att avge revisionsberättelse. Du har följande omständigheter att ta hänsyn till:

- a) Ägarna har i november 2015 tagit ut utdelning med 200 tkr på en extra bolagsstämma. I protokollet från stämman framgår att samtliga aktieägare var närvarande och godkände beslutet. Ett yttrande från styrelsen att utdelningen är försvarbar förelåg vid beslutet. Bolaget lämnade ingen utdelning på årsstämman i april 2015 utan ägarna ville avvakta tills likviditeten var lite bättre. Bolaget har visat positiva resultat varje månad under 2015 och likviditeten har successivt förbättrats. Fritt eget kapital per 2014-12-31 uppgick till 750 tkr. Per 2015-12-31 uppgår fritt eget kapital till 2 130 tkr.
- b) I din granskning av händelser efter balansdagen noterar du att bolaget lånat ut 100 tkr till Marias son i januari 2016. Då du frågar Maria om detta visar det sig att lånet är ett tillfälligt lån för sonens studieavgifter utomlands som kommer att återbetalas i juni 2016, då sonen kommer att få ett stipendium utbetalt.

Uppgift

Redogör för dina ställningstaganden kopplade till ovanstående omständigheter och utforma revisionsberättelse.